

OPONENTSKÝ POSUDOK

na dizertačnú prácu

Názov práce: **Předpoklady konkurenceschopnosti zemědělského podniku v komoditní vertikále víno**

Autor: **Ing. Tomáš L I N T N E R**

Školiace pracovisko: **Ústav podnikové ekonomiky, Provozně ekonomická fakulta, Mendelova univerzita v Brně**

Študijný odbor: **Řízení a ekonomika podniku**

Študijný program: **Ekonomika a management 62 08 V**

Oponent: prof.h.c. doc. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc.

Pracovisko oponenta: Katedra ekonomiky, Fakulta ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Predmetný oponentský posudok bol vypracovaný na základe písomnej žiadosti doc. Ing. Arnošta Motyčku, CSc. – dekana Provozně ekonomické fakulty, Mendelovej univerzity v Brně, zo dňa 24. septembra 2014.

Technické údaje a štruktúra dizertačnej práce

Posudzovaná dizertačná práca má 188 strán textu, ktorý je doplnený o 47 grafov, 31 tabuliek, 11 obrázkov a 13 príloh. V závere je uvedených 51 zdrojov použitej literatúry, z toho takmer štvrtina (12 titulov) je z pera zahraničných autorov. Dizertant v práci taktiež uvádza 29 internetových zdrojov a zoznam skratiek.

Jednotlivým častiam sú venované nasledovné počty strán:

Úvod	2 strany	1,06 %
Cieľ práce a metodický postup riešenia	3 strany	1,60 %
Teoretické východiska	58 strán	30,85 %
Vlastná práca	64 strán	34,04 %
Prípadová štúdia	13 strán	6,91 %
Celkové závery práce	7 strán	3,72 %
Ostatný text (abstrakt, obsah práce, zoznam použitej literatúry, zoznam skratiek, zoznam grafov, tabuliek a obrázkov, prílohy)	41 strán	21,81 %
Spolu:	188 strán	100,00 %

Predkladaná dizertačná práca svojim rozsahom a štruktúrou zodpovedá požadovaným kritériám.

Aktuálnosť spracovanej problematiky

Predložená dizertačná práca Ing. Tomáša Lintnera je zameraná na premisy a faktory konkurencieschopnosti poľnohospodárskeho podniku vo vertikále výroby vína v podmienkach Českej republiky a v procese globalizácie zároveň. Aj keď vinohradníctvo a vinárstvo v poľnohospodárstve Českej republiky nehrá významnú ekonomickú rolu (ČR je zaradená medzi malé vinárske štáty), toto odvetvie je historicky späté s územím dnešnej Českej republiky, s jej tradíciami a kultúrou. Perspektívne sa očakáva, aby vo vinárskych oblastiach a podoblastiach, ktoré majú dobre predpoklady pre pestovanie viniča hroznorodého a v končenom dôsledku aj pre výrobu vína, bola v budúcnosti zabezpečená kontinuita týchto podnikateľských aktivít. *V uvedenom kontexte je téma dizertačnej práce výnimočne aktuálna a tým aj patrične dôležitá.*

Splnenie stanoveného cieľa a zvolené metódy dizertačnej práce

Cieľom hodnotenej dizertačnej práce, ako autor uvádza na strane 11, je „... špecifikácia kľúčových faktorov, ktoré priamo či nepriamo ovplyvňujú konkurencieschopnosť poľnohospodárskeho podniku v komoditnej vertikále vína v súčasnom agrobiznise“.

Naplnenie cieľa bolo kontrolované prostredníctvom formulácii odpovedí na výskumné otázky a prostredníctvom overovania dizertantom stanovených dvoch hypotéz, uvedených na strane 13. Práca by mala vyššiu vypovedaciu schopnosť, ak by bola ešte viac obohatená o výsledky exaktných metód dokazujúcich jej záverečné verdikty. I napriek vyššie uvedenému *konštatujem, že cieľ dizertačnej práce, vrátane overenia vhodne stanovených hypotéz bol naplnený. Dokumentuje to primeraná štruktúra a obsah dizertačnej práce, dosiahnuté výsledky v podobe záverov jej jednotlivých kapitol ako aj vecné konštatovania v časti 6 „Celkové závery práce“.*

V práci boli použité deduktívno-induktívne postupy riešenia, metódy analýzy, komparácie a syntézy čiastkových výsledkov práce. *Zvolené metódy riešenia výskumnej časti práce boli adekvátne náročnosti cieľa dizertačnej práce.*

Predložená dizertačná práca má *logickú štruktúru*, v ktorej jej jednotlivé časti na seba nadväzujú. Autor používa *vhodný inštruktívny štýl vyjadrovania*, text je starostlivo napísaný a má dobrú grafickú úroveň. Pre dizertačnú prácu je nevyhnutná teoretická báza, ktorú dizertant náležite spracoval v tretej kapitole.

Som toho názoru, že dizertant nie vždy *dôsledne dodržiaval právne normy* týkajúce sa citácii použitých pôvodných vedeckých publikácií. Napr. na strane 65 sa autor práce odvoláva na bližšie nešpecifikovaný zdroj Bečvářovej, alebo podobne na strane 75 sa neadresne odvoláva na Swinnenovu publikáciu a i.

V kapitole 5 – Prípadová štúdia – dizertant prezentuje finančno-ekonomické ukazovatele podniku Agrodružstvo Vrbovec (pestovateľ viniča hroznorodého) a samostatne vinárskeho podniku Vinařství Waldberg. Vzhľadom na to, že v obidvoch prípadoch sa jedná o podnikateľskú aktivitu náročnú na prvotné investičné výdavky, dizertant mohol použiť kritéria ekonomického hodnotenia, ktoré by brali do úvahy objem investičného vkladu, čas

a riziko prostredníctvom diskontácie budúcich hodnôt ročných peňažných tokov a vykazovaním ich súčasnej hodnoty a v konečnom dôsledku čistej súčasnej hodnoty investície. Z pohľadu hodnotenia faktorov konkurencieschopnosti podniku by bolo interesantné posúdiť významovosť faktorov citlivosti na vstupe a výstupe pestovateľskej činnosti viniča na strane jednej a výroby vína na strane druhej. Modelovým spojením týchto samostatných dvoch podnikateľských aktivít do jedného projektu a jeho ekonomickým hodnotením, by nám bolo umožnené získať zaujímavé poznatky, ktoré by s najväčšou pravdepodobnosťou poskytli informácie o rezervách pri posilňovaní konkurencieschopnosti podnikov produkujúcich víno v ČR, napr. aj pri odôvodnení myšlienky o podpore tvorby klastrov v komoditnej vertikále výroby vína. Toto sú možné námety ďalšieho výskumu danej problematiky v budúcnosti.

Pripomienky, resp. otázky k obsahu dizertačnej práce:

Pripomienky:

- Merná jednotka „metrický cent“ (skratka „q“) je archaizmom a jej používanie je v rozpore s medzinárodne uznávanou SI sústavou (napr. strana 79 – prvá veta hore a graf 7 alebo strana 80, tab. 8).
- V práci sa opakuje faktografia, čím sa text práce do určitej miery stáva liknavý. Na druhej strane uznávam, že uľahčuje čitateľovi orientovanie sa v exaktných údajoch a v ich súvislostiach (napr. opakujúca sa faktografia v tabuľkách 11 a 18).
- Aj keď rentabilita je spätá s priemernými nákladmi na 1kg hrozna a priemernou predajnou cenou, graf 25 neprezentuje rentabilitu vinohradníctva v ČR ako uvádza jeho názov.

Otázky:

- **Aké závery a exaktné podklady vedú dizertanta ku konštatovaniu na strane 70 „Tento vývoj potvrdzuje trend zdravej výživy, ktorá je dôležitým predpokladom a zároveň i súčasťou zdravého životného štýlu...“**
- Pri položení nasledujúcej otázky vychádzam z príslovia s mierne humorným podfarbením, podľa ktorého „víno sa dá vyrobiť aj z hrozna“, ale aj z nepochybnnej závislosti výšky dosahovanej úrody viniča z jednotky plochy a kvality hrozna. **Do akej miery kvalita hrozna ovplyvňuje cenu za realizovanú úrodu v ČR?**
- Na strane 109 sa uvádza: „Otázkou pak zůstává, zda v ČR nedochází u větších pěstitelů (obvykle právnických osob) k následným fúzím či skupování menších celků vinic od středních a nevýznamných pěstitelů za účelem získání většího podílu vinic a tím následně možnost ovlivnit cenu hroznu na trhu“. **Do akej miery môžu pestovatelia viniča v tak malom vinárskom štáte ako je ČR ovplyvniť cenu hrozna na trhu?**
- Podľa priemerných údajov charakterizujúcich podniky – pestovateľov viniča v ČR uvádzaných na strane 113, počas osemnástich hospodárskych rokov sa vyskytli iba 4 prípady, kedy boli náklady na pestovanie 1 kg hrozna nižšie ako bola jeho realizačná cena. Vychádzajúc z údajov konkrétneho podniku Agrodužstvo Vrbovec, za 15 rokov

(od roku 1999 do roku 2013) bolo iba 8 hospodárskych rokov, v ktorom tento podnik dosahoval pri pestovaní viniča zisk, a to aj po započítaní dotácii (strana 141, graf 43). **Ako si vysvetľujete fakt, že i napriek týmto negatívnym indikátorom v ČR dochádza k nárastu pestovateľských plôch viniča a že podniky podobné Agrodružstvu Vrbovec ešte nebankrotovali?**

- **V čom vidí dizertant najväčší prínos výsledkov a záverov jeho dizertačnej práce pre prax?**

Záver

Oponovaná dizertačná práca ***splňa všetky parametre požadované na tento druh záverečných prác***. Obsahuje rad vlastných poznatkov a prístupov jej autora, ktoré možno považovať za ***pôvodné, prínosné pre ďalší rozvoj vednej oblasti*** a ktoré ***sú v súlade s obsahovým zameraním študijného odboru „Řízení a ekonomika podniku“***. Moje vyššie uvedené pripomienky a otázky k dizertačnej práci charakterizujem ako vhodné obohatenie priebehu jej obhajoby a ***nepovažujem ich za dominantné determinanty kvalitatívnych parametrov*** oponovanej dizertačnej práce.

Ing. Tomáš Lintner výsledkami svojej dizertačnej práce ***presvedčil*** o jeho ***schopnosti a predpokladoch samostatne vykonávať vedecko-výskumnú činnosť*** v danom odbore.

Na základe uvedeného

o d p o r ú č a m ,

aby po úspešnej obhajobe dizertačnej práce bol ***Ing. Tomášovi Lintnerovi*** priznaný titul

philosophiae doctor.

Nitra, 26. októbra. 2014